

מסורת הש"ס

(א) ופי' כפשי' נה' ה' דיה דמו' (ב) ע' ל' לקמן ק"ב. (ג) ז"ל כסא' (ד) ופי' מוס' כ"פ פד' דיה ית' אשכ' טי'לה' (ה) ופי' ש"ך י"ד סוף פ"ר קלח' (ו) כפ"ח: דמיס' ממיס' (ז) יחזקאל ט"ז.

תורה אור השלם

1. שפ"ר בח על נדיבים ויחזק' כהודו לא דרף' תהלים ק"ו מ' 2. גם כי אלק' בניא צלוקת לא אירא רע בו אקת' עמדי שבטך ומשנתקף יהיה יחזקת' תהלים כג ד'

הגהות הב"ח

(א) נמי אכל אפסקינה בעפרא או תפ' (ב) שם דההוא גבא דרכי: (ג) ישי' דיה ולא אמרן דמיס' מווגין מנטרפין כפ"ל ויחזק' לין מחק':

גליון הש"ס

תוס' ד"ה נפתח ב"ה וא"י ק"ל ע"ב דאבדו להרשאות ברי"ת שנקטו בו פ"ט:

הגהות מהר"ב

רנשבורג [א] רש"י ד"ה חיק' בל' מוקם שמומר רש"י אמורה הוא רע רש"י כן מוסח נלשון רש"י כד"ה חיק קבל ופי' ונלשון תרשכים שם כד"ה מתקטעין ופי' ומשם נלמד נמי דרבי דרבי על רש"י היה רעני נרשום:

ערבי פסחים פרק עשירי פסחים

חוק ממיס' מווגים כגון קריי בחמימי וחמימי בקריי דמיס' לא מויגא היא ואס' היה שותה בתחלה יין אין אלו מנטרפות לו: ולא אמרן' (א) מיס' מווגין אין מנטרפין לין מווג': ארבעה דברים. כולן משום רוח רעה: אלא דלא הוי ד' אמוס'. דלא שניק רוחא [לשדל]

לעבור בין דקל לכותל משום הכי מוקף ליה: אלא דליכא דירכא אחרינא. ששהא שידא יכולה להלך זו דעכשוו זה נא בגבולה והפסקי דרכה וזה הכי מוקף ליה: ולא אמרן. דרוח רעה שורה על המיס' אלא בעיר המקום לר' הן שזאלין ושורה עליהן. לישנא אחרינא דשרי עלייהו אלא בשדה דלא שמימי מיא דמסרה נפשה לאזוקא: דלא אפסקינהו בעפרא. שלא פירז עליהן עפר: גמוד מסאני. נחטוין המנעלין: ולוו כרעיה. יבשו רגלין: אין ממנעין. לא יעברו בין שני אנשים: ואין ממנעין. לא יעבור בין שני דקלים: נפסח כלא ונסיים כלא. אל מוטיאס ממנעריס (במדכר כג) כי לא נחש יעקב וגו' עד מה פעל אל: נפסח כלא ונסיים כלא. לא איש אל עד לא יקומנה (שם): הורגם אחד מהן. שמוקמן כמה שעברה ביניהן: אגרא אולס אוסיי כלוסיא. אותן שדים שחתם מתעסקות בהן: מסקעלי כחיק קבל. כבר הן הרוגים בחייים: חיק קבל. אר"ק בלישנא ר"ס. כמו ומתי קבלו ימן (במרכותיו) [במומוקין] (יחזקאל טו) מפי המורה א' הגמ' ומקרא אשר שמע מפי רבו: דקל יחידי. שאין דקל אחד סמוך לו אלא כשיש דקל אחד מסתלקת השידא לדקל האחר ואינה מויקתו: בחלר. שהמקום לר' ואין לה דרך לנטות ימין ושאלא ושורה עליו ומויקתו: היא

רשכ"ם חוק. מקריי בחמימי וחמימי בקריי דהא לא מויגא היא דמין כמין וניהו מה לי קריי ומה לי חמימי מ"מ מין א' הוא וסס א' הוא ואס' ששה בתחל' יין מווג אין אלו מנטרפות לו: אמר רב פפא לא אמרן כו'. אדר' יוחנן קאי דאמר אפילו מיס' ונא רב פפא נפרש לא אמרן דמנטרפין אלא קריי בחמימי וחמימי בקריי דההיא חשיב ר' יוחנן מווג אכל בחמימי לגו חמימי וקריי לגו קריי דלכילוי עלמא לא מיקרי מווג ולא מנטרפי: ארבעה דברים כו'. משום רוח רעה ולקמן מפרש להו חדא חדא: אלא דלא הוי ארבע אמוס'. דלא שניק רוחא לשידא לעבור בין דקל לכותל משום הכי מוקף ליה: אלא דליכא דירכא אחרינא. ששהא שידא יכולה להלך זו דעכשוו זה נא בגבולה והפסקייה חת דרכה וזה הכי מוקף ליה: ולא אמרן. דשורה על המיס' אלא בשדה דלא שמימי מיא דמסרה נפשה לאזוקא: דלא אפסקינהו בעפרא. שלא פירז עליהן עפר: גמוד מסאני. נחטוין המנעלים: ולוו כרעיה. יבשו רגלין: לא יעברו בין שני אנשים: ולא ממנעין. ולא יעבור בין שני דקלים: נפסח כלא ונסיים כלא. אל מוטיאס ממנעריס וגו' עד מה פעל אל (במדכר כג): נפסח כלא ונסיים כלא. לא איש אל עד לא יקומנה (שם): הורגם אחד מהן. שמוקמן כמה שעברה ביניהן: אגרא אולס אוסיי כלוסיא. אותן שדים שחתם עוסקות בהן ככשפים: מסקעלין כחיק קבל. כבר הרוגים הן בחייים כמו ומתי קבלו ימן (במרכותיו) [במומוקין] (יחזקאל טו) מפי המורה א' הגמ' ומקרא אשר שמע מפי רבו: דקל יחידי. שאין דקל אחד סמוך לו: כלאה על לבנה ובצל דקל יחידי לא אמרן אלא דלא נפיל טולא דחבריה עילויה אבל נפל טולא דחבריה עילויה לית לן בה אלא הא דתניא הישן בצל דקל יחידי בחצר והישן בצל לבנה דמו בראשו היכי דמו אי לימא דלא נפל טולא דחבריה עילויה אפילו בשדה נמי אלא לאו שמע מינה בחצר אף על גב דנפיל טולא דחבריה עילויה שמע מינה ובציילא של לבנה לא אמרן אלא במערבה אבל במדינתא לית לן בה הא

ק"א.

נפתח בא"י פי' רשכ"ם אל מוטיאס ממנעריס ונפתח כלא לא איש אל ויכזז ואע"ג ד'לסקור להמרפאות דנברי מוכה להגן שרי והא דאמר' בפ' כמה אשה (שבת דף סו.) לאישתא למירמא לישקול סמנא וכי' ולימא ויאמר משה אסורה נא וארצה וגו' משום סמנה שרי ור"ת פי' נפתח כלא לימא הכי

חוק מן המים ור' יוחנן אמר אפילו מים אמר רב פפא לא אמרן אלא חמימי לגו קריי וקריי לגו חמימי אבל חמימי לגו חמימי וקריי לגו קריי לא אמר ריש לקיש ארבעה דברים העושה אותן דמו ב' בראשו ומתחייב כנפשו אלו הן הנפנה בין דקל לכותל והעובר בין שני דקלים והשותה מים שאולין והעובר על מים שפוכין ואפילו שפכתו אשתו ובניו הנפנה בין דקל לכותל לא אמרן אלא דלית ליה ארבע אמות אבל אית ליה ארבע אמות לית לן בה וכי לית ליה לית לן בה והעובר בין שני דקלים לא אמרן אלא דלא אפסקינהו רשות הרבים אבל פסקינהו רשות הרבים אלא דלא שכיחי דלית לן בה השותה מים שאולין לא אמרן אלא דשיילינהו קמן אבל גדול לית לן בה ואפילו שיילינהו קמן נמי לא אמרן אלא מיא אבל חמרא ושיכרא לית לן בה והעובר על מים שפוכין לא אמרן אלא דלא אפסקינהו בעפרא ולא תף בהו רוקא אבל אפסקינהו (ב) או תף בהו רוקא לית לן בה ולא אמרן אלא דלא עבר עלייהו שימשא ולא עבר עלייהו שיתין ניגרי (ג) אבל עבר עלייהו שימשא ועבר עלייהו שיתין ניגרי לית לן בה ולא אמרן אלא דלא רכיב חמרא ולא סיים אבל רכיב חמרא וסיים מסני לית לן בה וה"מ הויא דליכא למיחש לכשפים אבל הויא דאיכא למיחש לכשפים אע"ג דאיכא כל הני חישינן (ד) (וההוא) (ה) גברא דרכיב חמרא וסיים מסני וגומדו מסאניה וצוו כרעיה ת"ד שלשה אין ממצעין ולא מתמצעין ואלו הן הכלב והדקל והאשה וי"א אף החזיר וי"א אף הנחש ואי ממצעין מאי תקנתיה אמר רב פפא נפתח כלא ונפסיק באל א"ג נפתח כלא ונפסיק בלא הני בי תרי דמוצעא לוו אשה גדה אם תחלת נדתה היא הורגת א' מהן אם סוף נדתה היא מריבה עושה ביניהן מאי תקנתיה נפתח כלא ונפסיק באל הני תרי נשי דיתבן בפרשת דרכים חדא בהאי גיסא דשכילא וחדא באידך גיסא ומכוונן אפיהו להדדי ודאי בכשפים עסיקן מאי תקנתיה אי איכא דירכא אחרינא לייזיל בה ואי ליכא דירכא אחרינא אי איכא איניש אחרינא נימא חכיב בהדיה נינקמו לדידיהו הודדי וניחלפו ואי ליכא איניש אחרינא נימא חכיב בהדיה אגרת אולת אסיא בלוסיא בתקימלא כחיק קבל האי מאן ד'פגע באיתתא בעידנא דסלקא מטבילת מצוה אי איהו קדים ומשמש אחדא ליה לדידיה רוח זנונים אי איהו קדמה ומשמש אחדא לה לדידה רוח זנונים אי איהו קדמה ומשמש אחדא ליה רוח זנונים. אי איהו קדמה ומשמש אחדא לדידה רוח זנונים. מאי תקנתיה ודאי הכי שופר בוד על נדיבים וגו'.

אמר ר' יוחנן כל המוגג מצטרף ואפי' מים הינו מילי חמימי לגו קריי או קריי לגו חמימי. ארבעה דברים העושה אותן דמו בראשו, הנפנה בין דקל לכותל, והעובר בין שני דקלים, והעובר על מים שפוכין ואפי' שפכתו בתו. והשותה מים שאולין. ולא אמרן אלא דשיילינהו קמן כדברא נאבל שיילינהו נדולן או קמן במתא, אם חמרא ושיכרא לית לן בה. תרי דפסקינהו נדה, אם תחלת נדה היא הורגת אחד מהן, ואם סוף נדה היא עושה מריבה ביניהם, היא עושה מריבה באל מאי תקנתיה נפתח כלא ונפסיק באל. יש מי שאומר יפתח פסוק באל וסיים באל כגון אל מוציאם מפצרים עד מה פעל אל. ויש מי שאומר לא אלא יפתח אל [אלהים] ה' הצוללו מכל רע ומכל זק וחלי ויבדך כח גבורתי כל. ופי' יפתח [אלהים] ויאמר לא תטשני אלהי ולא תעזבני שטרני כאישין בת עין מלא שאולתי ותן לי כשותי טרם אקראך תענני. ואל תאמר לא. מאן דפגע בנדה כי סלקא מטבילת מצוה, [אין] איהו קדים ומשמש אחד ליה רוח זנונים. אי איהו קדמה ומשמש אחדא לדידה רוח זנונים. מאי תקנתיה ודאי הכי שופר בוד על נדיבים וגו'.

זו בוא נפתח בא"י פי' רשכ"ם אל מוטיאס ממנעריס ונפתח כלא לא איש אל ויכזז ואע"ג ד'לסקור להמרפאות דנברי מוכה להגן שרי והא דאמר' בפ' כמה אשה (שבת דף סו.) לאישתא למירמא לישקול סמנא וכי' ולימא ויאמר משה אסורה נא וארצה וגו' משום סמנה שרי ור"ת פי' נפתח כלא לימא הכי אל אלהים ה' הציילו מכל רע ומכל חיי עונתי שמרני כאישין בת עין טרם אקראך תענני ואל תאמר לא: אם תחלת נדה היא הורגת יס מפרש אם עושה לכן שופר: ואולי

רבינו חננאל

אמר ר' יוחנן כל המוגג מצטרף ואפי' מים הינו מילי חמימי לגו קריי או קריי לגו חמימי. ארבעה דברים העושה אותן דמו בראשו, הנפנה בין דקל לכותל, והעובר בין שני דקלים, והעובר על מים שפוכין ואפי' שפכתו בתו. והשותה מים שאולין. ולא אמרן אלא דשיילינהו קמן כדברא נאבל שיילינהו נדולן או קמן במתא, אם חמרא ושיכרא לית לן בה. תרי דפסקינהו נדה, אם תחלת נדה היא הורגת אחד מהן, ואם סוף נדה היא עושה מריבה ביניהם, היא עושה מריבה באל מאי תקנתיה נפתח כלא ונפסיק באל. יש מי שאומר יפתח פסוק באל וסיים באל כגון אל מוציאם מפצרים עד מה פעל אל. ויש מי שאומר לא אלא יפתח אל [אלהים] ה' הצוללו מכל רע ומכל זק וחלי ויבדך כח גבורתי כל. ופי' יפתח [אלהים] ויאמר לא תטשני אלהי ולא תעזבני שטרני כאישין בת עין מלא שאולתי ותן לי כשותי טרם אקראך תענני. ואל תאמר לא. מאן דפגע בנדה כי סלקא מטבילת מצוה, [אין] איהו קדים ומשמש אחד ליה רוח זנונים. אי איהו קדמה ומשמש אחדא לדידה רוח זנונים. מאי תקנתיה ודאי הכי שופר בוד על נדיבים וגו'.